

"Edirne'de Kültür ve Sanat"

**Ender
Bilar**

www.enderbilar.com

EDİRNE'DE KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI VE VALİ YUNUS SEZER

Arda, Tunca ve Meriç nehirlerinin suladığı verimli topraklar üzerinde kurulan Edirne, Trak kavimlerinden Odrislerin önemli yerleşim merkezlerinden biri olarak tarih sahnesine çıkmıştır. Sahip olduğu stratejik ve jeopolitik konum nedeniyle tarih boyunca çeşitli istila ve göç hareketlerine maruz kalan kent, Balkanlar üzerinden Asya ile Avrupa arasında önemli bir geçiş noktası olmuştur.

Bizans döneminde İstanbul'u koruyan kentlerden biri olarak öne çıkan Edirne, Osmanlı döneminde ise başkentlik yapmış; İstanbul'un fethine giden sürecin şekillendiği merkezlerden biri hâline gelmiştir.

Bir çağın kapanıp yeni bir çağın açılmasına tanıklık eden Edirne'de, Roma İmparatoru Hadrianus tarafından kentin savunulması amacıyla inşa ettirilen kaleden günümüze ulaşan izler; Edirne'yi 5 Mayıs 1361 tarihinde fethederek Osmanlı topraklarına katan I. Murad döneminde başlatılan Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri; kentin mimari gelişiminde önemli izler bırakan II. Murad dönemine ait Eski Cami, Muradiye Camii ve Mevlevihanesi; II. Selim tarafından yaptırılan ve Mimar Sinan'ın "ustalık eserim" olarak nitelendirdiği Selimiye Camii ve Külliyesi; Sultan II. Bayezid tarafından inşa ettirilen Sultan II. Bayezid Külliyesi; hanları, hamamları, çeşmeleri, evleri, kervansarayları ve Meriç, Arda ile Tunca nehirleri üzerinde gerdanlık gibi uzanan köprüleriyle Türkiye'nin önemli tarih, kültür ve turizm kentlerinden biridir.

Osmanlı döneminde Edirneli müderris Abdurrahman Hibri tarafından kaleme alınan ilk şehir tarihi kitabının Edirne üzerine yazılması, şehir tarihçiliği açısından ne kadar önemliyse; 1727 yılında İstanbul'da İbrahim Müteferri-

ka tarafından kurulan matbaadan önce, 1554 yılında Edirne'de matbaanın kurularak baskı faaliyetlerinin gerçekleştirilmiş olması da bir o kadar önemlidir.

Bu bağlamda, 1907 yılında ibadete açılan Edirne Büyük Sinagogu, 1869 yılında inşa edilen Sveti Konstantin-Elena Kilisesi ile 23 Nisan 1880 tarihinde ibadete açılan Sveti Georgi Kilisesi de Edirne'nin kadim kimliğini geçmişten günümüze taşıyan önemli kültürel miras unsurları arasında yer almaktadır. Tarih, kültür ve turizm kenti olan Edirne'deki taşınmaz kültür varlıklarının toplamı 1.409'dur.

Tarihi eserler kentlerle, kentler de tarihle bütünleşmiş ve kimliğimizin vazgeçilmez bir unsuru olmuştur. Böylesine köklü bir tarihi ve kültürel mirası gelecek kuşaklara aktarılabilmesi, yalnızca bu değerlere sahip olmakla değil onları koruyacak, yaşatacak ve toplumla yeniden buluşturacak kararlı bir yönetim anlayışıyla mümkün olmaktadır.

Ne yazık ki kurtuluş mücadelesi döneminde yaşanan savaş ve işgaller ile yangınlar sonucunda kentin birçok kültür mirası yıkılmış veya ağır hasar görmüştür. Kentin ilk imar planlarının hazırlandığı dönemlerde, kültür miraslarının korunarak gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla çeşitli düzenlemeler öngörülmüş olsa da uygulamada bu planlara bağlı kalınmamıştır. Kentin en eski yerleşim alanlarından biri olan Kaleiçi semtinin tarihi dokusu korunamamış; çok sayıda tarihi evler yıkılarak yerlerine betonarme yapılar inşa edilmiştir.

Cumhuriyet dönemi boyunca kentin kültür turizminin gelişimine yönelik değerlerini öğrenme ve koruma bilincine sahip olan yöneticiler kentin kültürel miraslarını korumaya ve geleceğe taşımaya yönelik projeler yürütmüş-

lerdir. Ancak bu çabaların sürdürülebilir bir politika haline dönüştürülemediği nedeniyle istenilen başarı düzeyine ulaşılamamıştır.

Aslında Trakya Üniversitesi öncülüğünde ve Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in himayelerinde 25-27 Kasım 1995 tarihlerinde düzenlenen "I. Edirne Sarayı Sempozyumu", kentte tarihi miras bilincinin gelişmesine katkı sağlayan önemli bir dönüm noktası olmuştur.

Sultan II. Bayezid Külliyesi Sağlık Müzesi'nin 23 Nisan 1997 tarihinde özel müze statüsüyle ziyarete açılması, Karaağaç'taki tarihi gar binasının Trakya Üniversitesi Rektörlüğü birimlerine tahsis edilmesi, Lozan antlaşmasıyla ülkemiz sınırları içinde kalan Karaağaç Mahallesi'nde Lozan Anıtı ve Meydanı'nın 19 Temmuz 1998 tarihinde taçlandırılması ve Sağlık Müzesi'nin 2004 yılında Avrupa Müze Ödülü'ne layık görülmesi, Ekmekçizade ve Rüstempaşa Kervansaraylarının restorasyonları kentin kültür yaşamına kazandırılması kentte farkındalığın artmasına katkı sağlamıştır.

Ancak tüm bu olumlu gelişmelere rağmen, Osmanlı tarihinin önemli olaylarına tanıklık eden Edirne Sarayı'na ilişkin ihya çalışmalarının sürdürülebilir bir şekilde yürütülebilmesi; turizm kenti olarak nitelendirilen Edirne'nin girişinde yer alan tarihi Gazi Mihal Hamamı'nın harap durumda bulunması; Makedonya Kulesi, Kasım Paşa Camii ve Muradiye Mevlevihanesi gibi önemli kültür varlıklarının uzun yıllar ihmal edilmesi; kentin içinden geçen nehirlerin kültür ve spor turizmine kazandırılmaması ile kentin ekonomik, kültürel ve sosyal yaşamında önemli bir yere sahip olan Saraçlar Caddesi'nin tarihi kimliğini yansıtan niteliklerinin yeterince korunamaması, kültürel mirasın bütüncül bir yaklaşımla ele alınmadığını göstermektedir.

Bu durum, kültürel mirasın korunması, yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılmasının; süreklilik arz eden, kararlı ve vizyon sahibi bir yönetim anlayışını zorunlu kıldığını ortaya koymaktadır.

Edirne'nin tarihi ve kültürel mirasının korunmasını kent yönetiminin öncelikli hedeflerinden biri hâline getiren ve kentin kaybolmaya yüz tutmuş değerlerini yeniden görünür kılarak kültür turizmine kazandırmayı amaçlayan çalışmalar, Edirne Valisi Sayın Yunus Sezer'in 21 Ağustos 2023 tarihinde Edirne Valisi olarak göreve başlamasıyla ivme kazanmıştır.

Uzun yıllar Kültür ve Turizm Bakanlığı yatırım programında bekleyen Gazi Mihal Hamamı'nın restorasyonu ile Makedonya Kulesi'nin kültür turizmine kazandırılması çalışmaları hızla başlatılmıştır. Rahmetli Fahri Yücel döneminden sonra tarihi Kaleiçi konaklarının yeniden kentin kültür yaşamına kazandırılmasına yönelik çalışmaların yanı sıra, Edirne Saraçlar Caddesi Sokak Sağlıklaştırma Projesi kapsamında caddede bulunan 189'ü tarihi nitelikte olmak üzere toplam 333 yapıda restorasyon çalışmaları yürütülmüştür. Bunun yanın-

da Edirne Sarayı ve Muradiye Mevlevihanesi ihya projeleri ile Kasım Paşa Camii, Peykler Medresesi, Şeyh Şücaeddin Camii ve Selimiye Camii Külliyesi'nde gerçekleştirilen restorasyon ve çevre düzenleme çalışmaları da önemli gelişmeler arasında yer almıştır. Ayrıca Söğütlük'ün millet bahçesine dönüştürülmesi ve Meriç Nehri'nin Türkiye'nin uluslararası standartlardaki ilk ve tek kalıcı olimpik kürek parkuruna dönüştürülmesi çalışmaları da kent yaşamına değer katan önemli projeler arasında bulunmaktadır. Edirne Sarayı'nın ihya çalışmaları kapsamında Sarayın has bahçesinde yer alan ve bir asırdır Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin sürdürüldüğü er meydanının başka bir alana taşınması (bu fikre katılmamakla birlikte) projesi de gündemdedir.

Yakında hizmete açılacak olan Makedonya Kulesi'nin kentin kültür turizmine kazandırılmasının ardından öndeki Ziraat Bankası binası hariç diğer yapıların yıkılarak alanın yayalaştırılması ve üç şerefeli camii karşısındaki eski bayram yerinin tekrar hayata geçirilerek kentin yaşamına kazandırılması yapılanların görünürlüğünü daha da artıracaktır.

Yunus Sezer'in Edirne Valisi olarak göreve başlamasının ardından, kentin kültürel mirasının korunması ve kültür yaşamına kazandırılmasına yönelik girişimlerin yanı sıra Edirne'nin zengin gastronomi kültürünü tanıtmayı amaçlayan festival ve etkinlikler de kent yaşamına dâhil edilmiştir. Uzun yıllar boyunca yeterince görünür olmayan fetih kutlamaları ise bu dönemde yeniden canlandırılmış; düzenlenen etkinliklerle kentin tarihi hafızasının ve geçmişten gelen değerlerinin toplumsal düzeyde daha güçlü bi-

çimde sahiplenilmesine katkı sağlanmıştır.

Merkez ilçe başta olmak üzere Edirne'nin ilçe ve köylerinde hayata geçirilen hizmetlerle de dikkat çeken Vali Yunus Sezer'in, kente yönelik bu yaklaşımının temellerinin 07.10.2002-07.04.2003 tarihleri arasında Lalapaşa Kaymakam Vekili olarak görev yaptığı döneme uzanıp uzanmadığını kesin olarak bilemeyiz. Ancak görünen o ki, Edirne'yi yakından tanıyan ve kültürel mirasın kültür yaşamına kazandırılmasının kentin kültür turizmine sağlayacağı katkısı doğru analiz eden bir yönetim anlayışıyla hareket etmektedir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla 12 Haziran 2026 Cuma günü düzenlenecek olan törenle restorasyonu biten eserlerin toplu açılışı gerçekleştirilecektir. Yürütülen bu çalışmalar, kent halkı tarafından da ilgiyle izlenmekte olup, bürokrasi yaşamındaki hedeflerine ulaşmadaki etkisinin ilerleyen süreçte daha net biçimde görüleceği değerlendirilmektedir.

Vali Yunus Sezer'in öncülüğünde hayata geçirilen bu çalışmalar, kentin tarihi kimliğinin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması açısından önemli kazanımlar ortaya koymuştur. Bununla birlikte, bu kazanımların sürdürülebilirliği, kültürel mirasın bütüncül ve uzun vadeli koruma politikaları çerçevesinde ele alınmasına bağlıdır. Bu bağlamda, söz konusu çalışmalar Edirne'nin tarihi ve kültürel mirasının korunarak geleceğe taşınmasında örnek teşkil eden bir yönetim anlayışını yansıtmaktadır.

Sonuç olarak, geçmişten günümüze kentin tarihine emek ve katkı sunan tüm isimler saygıyla anılmaktadır.

Ezan Vakitleri					
İmsak	Güneş	Öğle	İkinci	Akşam	Yatsı
03:30	05:32	13:18	17:19	20:55	22:48

Yenigün
OFSET
GAZETECİLİK VE MATBAACILIK

YEREL SÜRELİ YAYIN

Kuruluş: 5 Mayıs 2005

Kurucusu ve Sahibi:

Hasan Tahsin ERYONAR

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Tarik ERYONAR

Haber Editörü

Özgür ORHAN

Tarih: 11 HAZİRAN 2026 Sayı:6321

UETS adresi: 15602-06750-41933

Baskı, Yönetim, Yazışma Adresi:

Yenigün Ofset Gazete ve Matbaa Tesisleri

Çavuşbey Mahallesi Mumcular Sokak (Makedonya Kulesi Karşısı) No. 16/B EDİRNE

Tel: 0 (284) 213 51 82

WHATSAPP İHBAR HATTI: 0 541 225 27 57

İrtibat Bürosu:

Sabuni Mahallesi Bedesten Dış Dükkanlar No: 5 EDİRNE

Tel: 0 (284) 225 27 57 Tel./Fax: 0 (284) 214 33 31

Yıllık Abone Bedeli:5000 TL. - Şehirdışı Abone Bedeli:7500 TL. -

Resmi İlanlar Sütun cm:232 TL. - Zayı İlanı 300 TL.

Fiyatı 10 TL. - Eski gazete satış bedeli 20 TL - Fiyatlara KDV dahil değildir.

Renkli basılmasını istediğiniz özel ilan ve reklamlar pazarlığa tabidir.

GAZETEMİZDE YAYINLANAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.

www.edirneyenigun.com

NÖBETÇİ

ECZANE

EDİRNE

ŞİFA ECZANESİ

ÇARŞI BANKALAR DURAĞI KARŞISI
TEL: 0284 225 46 36

UZUN ECZANESİ

ÖZGÜR ÇOCUKLAR PARKI KARŞISI PANORAMA EVLERİ YANI
TEL: 0284 236 00 55

TEKİN ECZANESİ

YANCIKÇI SAHİN MAH. ATATÜRK CAD. NO:1 ESKİ
SSK HASTANESİ KARŞISI
TEL: 0284 225 10 61